

Protokół

z kontroli problemowej przeprowadzonej w Ośrodku Pomocy Społecznej w Samborcu

I. Oznaczenie jednostki podlegającej kontroli:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu jest gminną jednostką organizacyjną, utworzoną do realizowania zadań własnych i zleconych gminy z zakresu pomocy społecznej. Swoim obszarem działania obejmuje 28 miejscowości, w których zamieszkuje 8 885 mieszkańców. Wójtem Gminy jest Pan Witold Garnuszek.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu został powołany Uchwałą Nr XI/41/90 Gminnej Rady Narodowej w Samborcu z dnia 19 marca 1990 roku w sprawie powołania jednostki budżetowej - Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu, a utworzony na mocy Zarządzenia Nr 2/90 Naczelnika Gminy w Samborcu z dnia 19 marca 1990 roku w sprawie utworzenia Terenowego Ośrodka Pomocy Społecznej.

Ośrodek posiada własny REGON 291173870 i NIP 864-16-86-797.

Kierownikiem Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu jest Pani Krystyna Rębisz.

Ośrodek działa w oparciu o:

Statut Ośrodka przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/146/12 Rady Gminy Samborzec z dnia 31 sierpnia 2012 r. Statut opracowany poprawnie. Na dzień podjęcia uchwały publikatory ustaw, w oparciu o które pracuje Ośrodek były aktualne. Jeżeli w przyszłości będą dodawane nowe zadania należy także uaktualnić publikatory ustaw, które wymienione są w § 1 Statutu.

Regulamin organizacyjny wprowadzony Zarządzeniem Nr 1/2013 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej w Samborcu z dnia 04.07.2013. Zmiany do regulaminu zostały wprowadzone Zarządzeniem Nr 3/2013 Kierownika Ośrodka Pomocy Społecznej – wprowadzono stanowisko konsultanta ds. funduszy unijnych oraz Zarządzeniem 2/2014 z dnia 03.03.2014 r. uaktualniono publikatory aktów prawnych, w oparciu o które pracuje Ośrodek;

Uchwałą Nr XXX/154/12 Rady Gminy Samborzec z dnia 29 października 2012 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do pomocy w formie dożywiania w ramach programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – do 200 %;

Kr B

Uchwałą Nr XLV/244/14 Rady Gminy Samborzec z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”;

Uchwałą Nr XLV/243/14 Rady Gminy Samborzec z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania nieodpłatnie pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia poniesionego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim programem wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” na lata 2014 – 2020;

Uchwałą Nr XLV/242/14 Rady Gminy Samborzec z dnia 24 stycznia 2014 r. w sprawie ustanowienia programu osłonowego w zakresie dożywiania „Pomoc państwa w zakresie dożywiania na lata 2014 – 2020”;

Uchwałą Nr XXX/124/05 Rady Gminy w Samborcu z dnia 30 sierpnia 2005 r. w sprawie określenia szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia od odpłatności jak również trybu ich pobierania;

Upoważnienie Wójta Gminy Samborzec z dnia 2 maja 2004 r. dla Kierownika do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy;

Upoważnienie Nr 43 znak: Or I 0113/43/08 Wójta Gminy Samborzec z dnia 3.11.2008 r. dla głównego specjalisty, pracownika Ośrodka Pomocy Społecznej Pani Lidii Łukiewicz do wydawania decyzji w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy oraz prowadzenia postępowania w sprawach świadczeń rodzinnych, a także do wydawania w tych sprawach decyzji administracyjnych.

II. Imię i nazwisko, stanowisko służbowe inspektorów oraz numer i data upoważnienia do przeprowadzenia kontroli:

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach:

1. Magdalena Pracoń – starszy inspektor wojewódzki w Oddziale Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego – koordynator kontroli – na podstawie upoważnienia do kontroli nr 198/2014 z dnia 6 marca 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału

Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

2. Barbara Nowak – Kierownik Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Gminnego - na podstawie upoważnienia do kontroli nr 197/2014 z dnia 6 marca 2014 roku, wydanego z upoważnienia Wojewody Świętokrzyskiego przez Zastępcę Dyrektora Wydziału Polityki Społecznej Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach – Panią Renatę Segiecińską.

Kontrola została wpisana do *Książki kontroli Ośrodka Pomocy Społecznej* pod poz. 1/2014.

III. Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Kontrolę przeprowadzono w dniach 10 - 11 marca 2014 roku.

IV. Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Kontrolę przeprowadzono w oparciu o przepisy ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. Nr 185, poz. 1092), art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t. j. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 ze zmianami) oraz przepisy rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2005 r., Nr 61, poz. 543).

Kontrolą objęto okres od 1 stycznia 2013 r. do dnia kontroli.

Przedmiotem kontroli było:

1. *Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.*
2. *Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.*
3. *Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.*
4. *Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.*
5. *Monitoring wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.*

V. Opis stwierdzonego w wyniku kontroli stanu faktycznego, w tym ujawnionych nieprawidłowości oraz ich zakresu i skutków:

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu ma swoje usytuowanie w budynku Urzędu Gminy Samborzec, tel. 015 831 44 64. W wyniku przeprowadzonej wizytacji ustalono, że jednostka zajmuje siedem pomieszczeń. Pokoje wyposażone są w sprzęt umożliwiający

wykonywanie pracy biurowej. Warunki lokalowe są dobre i dają klientom możliwości swobodnego przedstawiania swoich problemów w warunkach chroniących ich prywatność.

Głównymi problemami występującymi w środowisku, wymagającymi interwencji OPS jest bezrobocie, ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba i niepełnosprawność.

Wyplata świadczeń z pomocy społecznej realizowana jest przelewem na indywidualne konta bankowe klientów lub w kasie Banku Spółdzielczego w Samborcu.

Ad 1. Funkcjonowanie ośrodka w zakresie zatrudnienia i organizacji pracy.

Na dzień kontroli w Ośrodku Pomocy Społecznej w Samborcu w obszarze pomocy społecznej zatrudnionych na umowę o pracę było 6 osób, tj.: kierownik i 5 pracowników socjalnych, z których jeden na $\frac{3}{4}$ etatu świadczy specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi (Zał. Nr 1 – Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze).

Przedmiotem kontroli było zbadanie zgodności kwalifikacji kadry kierowniczej Ośrodka oraz pracowników zajmujących się zadaniami z zakresu pomocy społecznej z przepisami ustawy o pomocy społecznej.

W toku kontroli stwierdzono, iż Kierownik Ośrodka oraz pracownicy socjalni posiadają wymagane na danym stanowisku kwalifikacje i staż pracy.

W kontrolowanej jednostce pracownicy socjalni posiadają legitymacje służbowe wydane wg wzoru określonego w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego, które zgodnie z rozporządzeniem wymagane są przy przeprowadzaniu wywiadu środowiskowego.

Do obowiązków pracowników socjalnych należy: przyjmowanie zgłoszeń klientów o udzielenie pomocy społecznej, rozpoznanie i diagnoza potrzeb socjalnych mieszkańców, przeprowadzanie wywiadów środowiskowych i kompletowanie niezbędnej dokumentacji do przyznawania świadczeń, wnioskowanie o udzielenie pomocy.

W trakcie przeprowadzonej kontroli w celu zbadania stanu zatrudnienia pracowników socjalnych wykorzystano następujący miernik:

- miernik: liczba mieszkańców gminy

liczba zatrudnionych pracowników socjalnych w OPS = 8 885/4,25 = 2 090 osób

Z powyższego wynika, iż stan zatrudnienia pracowników socjalnych na dzień kontroli nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej, na jednego pracownika socjalnego przypada 2 090 mieszkańców.

Ad 2. Ocena realizacji zadań własnych gminy dofinansowywanych z budżetu państwa.

Zasiłki stałe

Z danych zawartych w sprawozdaniu Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej za rok 2013 rok oraz informacji przekazanych przez Kierownika Ośrodka (Zał. Nr 2 – Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS) wynika, iż pomoc w formie zasiłku stałego przyznano dla **53 osób**, z czego **41 osób to osoby samotne**. Za 51 osób Ośrodek odprowadzał składkę zdrowotną. W roku 2014 do dnia kontroli pomocą w formie zasiłku stałego objęto 46 osób i dla wszystkich opłacano składkę.

Kontroli poddano losowo wybrane teczki z dokumentacją stałych zasiłkobiorców, na podstawie której wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.8210.294s.2013; OPS.8210.225s.5z.2012; OPS.8210.112s.2013; OPS.8210.373s.2013; OPS.8210.170s.2013; OPS.8210.182s.21z.2012; OPS.8210.44s.2014; OPS.8210.2s.2013; OPS.8210.193s.2013; OPS.8210.219s.2013; OPS.8210.113s.2013; OPS.8210.46s.2014.

Dokumentacja prowadzona jest w teczkach osobowych opatrzonych imieniem i nazwiskiem oraz adresem klienta. Skontrolowane akta zawierają dokumenty potwierdzające opisaną w wywiadach sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Dokumenty potwierdzane są „za zgodność z oryginałem”, zawierają datę wpływu do Ośrodka. Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej, niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych.

W październiku 2012 r. wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu, a przed ich wydaniem przeprowadzono aktualizacje wywiadu środowiskowego i zebrano wszystkie niezbędne dokumenty konieczne przy podjęciu decyzji.

W podstawie prawnej decyzji wydanych na zasiłki stałe widniał aktualny na dzień wydania decyzji publikator ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych. Nieaktualny był natomiast publikator ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto zespół kontrolny odnotował brak art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienia Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. W części decyzji, na podstawie których wypłata świadczeń była przed uprawomocnieniem się decyzji, nie nadawano rygoru natychmiastowej wykonalności.

W decyzjach informowano stronę o możliwości odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty otrzymania decyzji. Decyzje o przyznaniu pomocy odbierali osobiście.

Ośrodek opłacał składki ubezpieczeniowe zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 20 ustawy o pomocy społecznej oraz art. 66 ust. 1 pkt 26 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W stosunku do zasadności przyznanych świadczeń nie wniesiono zastrzeżeń.

Zasiłki okresowe

Z danych zawartych w sprawozdaniu MPiPS-03 za okres I – XII 2013 rok oraz informacji sporządzonej przez Kierownika OPS wynika, iż w roku 2013 pomoc okresową przyznano **209 rodzinom**. Głównym powodem przyznania tej formy wsparcia była długotrwała choroba – 108 osób oraz bezrobocie – 99 osób. W roku bieżący do dnia kontroli zasiłek okresowy otrzymało 60 rodzin.

Kontroli poddano losowo wybraną dokumentację osób objętych pomocą okresową, na mocy której wydano decyzje administracyjne o numerach:

OPS.8211.2630.2013; OPS.8211.390.2014; OPS.8211.206o.2013; OPS.8211.280.2014;
OPS.8211.370.2014; OPS.8211.370o.2014; OPS.8211.2o.2014; OPS.8211.359o.2013;
OPS.8211.21o.2014; OPS.8211.319o.2013; OPS.8211.321o.2013.

Ze skontrolowanych akt wynika, że na każdy wniosek o pomoc pracownicy socjalni sporządzali wywiad lub jego aktualizację (każdy wniosek posiadał datę wpływu). W aktach znajdują się aktualne dochody z zakładów pracy, odcinki emerytur i rent, zaświadczenia z powiatowych urzędów pracy, zaświadczenia lub oświadczenia o wysokości świadczeń rodzinnych.

W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych widniał aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Brak było natomiast art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego oraz upoważnienia Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. Ponadto zespół kontrolny stwierdził, iż w części skontrolowanych decyzji nie przywoływano art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, wynikający z decyzji przypadał przed dniem uprawomocnienia się decyzji.

W kilku przypadkach stwierdzono, iż pomoc przyznana była i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W przedmiotowych decyzjach informowano stronę o możliwości wniesienia odwołania do Samorządowego Kolegium Odwoławczego za pośrednictwem Ośrodka w terminie 14 dni od daty doręczenia decyzji.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag. Wysokość świadczeń wypłacana zgodnie z art. 38 ustawy o pomocy społecznej.

Wieloletni program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”

Z danych zawartych w sprawozdaniu z realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” za rok 2013 roku oraz z informacji przekazanych przez Kierownika OPS wynika, iż pomocą w tym zakresie objęto ogółem **786 osób**. Całkowity koszt Programu za rok 2013 wyniósł **245 407 zł**, w tym dotacja **198 875 zł**. Pomoc w formie posiłków otrzymało ogółem **541 osób**, w tym do 7 r. życia 141 i 400 uczniów na łączną kwotę **89 088 zł**. W 2013 roku Ośrodek objął pomocą w formie zasiłku celowego **103** osoby. W roku bieżącym do dnia kontroli dożywianiem objętych jest 419 dzieci oraz 38 na wniosek dyrektora szkoły.

Dożywianie prowadzone jest aktualnie w niżej wymienionych placówkach oświatowych na terenie gminy Samborzec:

Lp.	Nazwa szkoły	Liczba dożywianych uczniów	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku
1.	Zespół Publicznych Placówek Oświatowych w Samborcu	149	1,60 zł	gorący posiłek
2.	Zespół Placówek Oświatowych w Chobrzeżanach	108	1,60 zł	gorący posiłek
3.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Skotnikach	68	1,89 zł 3,03 zł	gorący posiłek II danie
4.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Zawierzbiu	56	1,89 zł 3,03 zł	gorący posiłek II danie
5.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Złotej	57	1,89 zł 3,03 zł	gorący posiłek II danie
6.	Publiczna Szkoła Podstawowa w Śmiechowicach	35	1,89 zł 3,03 zł	gorący posiłek II danie

Dodatkowo Ośrodek sfinansował koszt całodziennego wyżywienia 68 uczniów uczęszczających do szkoły poza terenem gminy Samborzec. Koszt wynosił od 2,80 zł do 10,00 zł za całodziennie wyżywienie.

Podczas kontroli sprawdzono losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie zasiłków celowych* w ramach realizacji wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, na podstawie których wydano decyzje administracyjne nr:

OPS.8224.1317p.2013; OPS.8224.1313p.2013; OPS.8224.1521p.2013;
 OPS.8224.1321p.2013; OPS.8224.1379p.2013; OPS.8224.1346p.2013;
 OPS.8224.1365p.2013; OPS.8224.1364p.2013; OPS.8224.1355p.2013.

oraz losowo wybrane akta świadczeniobiorców dotyczące przyznanej *pomocy w formie posiłku*, na podstawie których wydano decyzje administracyjne o numerach:

[Handwritten signatures]

OPS.8223.1056/179d.2013; OPS.8223.163/117d.2014; OPS.8223.22/22d.2013;
OPS.8223.890/40d.2013; OPS.8223.210/152d/2014; OPS.8223.211/1539d.2014;
OPS.8223.956/98d.2013; OPS.8223.155/109d.2014; OPS.8223.96/71d.2014;
OPS.8223.34/24d.2014; OPS.8223.20/15d.2014; OPS.8223.191/139d.2014.

W aktach stanowiących podstawę do przyznania pomocy znajduje się kompletna dokumentacja - aktualizacje wywiadów oraz pozostałe załączniki określające sytuację materialno-bytową osób i rodzin ubiegających się o pomoc. Pomoc w ramach Programu przyznawana jest w oparciu o przepisy ustawy o pomocy społecznej, ustawy o ustanowieniu programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy. W podstawie prawnej kilku decyzji, w których przywołano art. 108, nadający rygor natychmiastowej wykonalności, nie powtórzono go w sentencji i uzasadnieniu.

Natomiast zespół kontrolny odnotował w podstawie prawnej większości decyzji brak art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego.

Zasiłki celowe na zakup artykułów żywnościowych z wieloletniego programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przyznawano osobom/rodzinom, gdzie dochód nie przekraczał 200% kryterium (w 2013 roku) i obecnie 150 % kryterium. Wysokość zasiłku na zakup żywności uzależniona jest od potrzeb i sytuacji rodziny i wynosi od 50 do 200 zł miesięcznie. Świadczenia przyznawane są w formie jednorazowej bądź okresowej.

Decyzje administracyjne na posiłek wydawane są na okres od stycznia do czerwca i od września do grudnia danego roku.

Do zasadności przyznanej pomocy nie wniesiono zastrzeżeń.

Ad 3. Metody i formy opieki nad osobami samotnymi, starszymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu realizuje usługi opiekuńczych, które w myśl art. 50 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej są usługami, obejmującymi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości zapewnienie kontaktów z otoczeniem. Warunki przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze określa Uchwała Nr XXX/124/05 Rady Gminy w Samborcu z dnia 30 sierpnia 2005 r. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w formie zaspokojenia niezbędnych i codziennych potrzeb życiowych.

Usługi w roku 2013 realizowane były przez dwie opiekunki zatrudnione w ramach prac społecznie użytecznych. Usługi świadczone u dwóch osób przez 5 dni w tygodniu po 2 godziny dziennie. W roku bieżącym Ośrodek Pomocy Społecznej złożył wniosek do PUP w Sandomierzu o 4 osoby.

Sprawdzono akta spraw o numerach decyzji: OPS-8127/676a/2013, OPS-8127/677a/2013.

W aktach klientów znajdują się m.in. wywiady środowiskowe, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych przytoczono aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej, uchwałę Rady Gminy o warunkach przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy, natomiast brak publikatora kodeksu postępowania administracyjnego.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek realizował zadanie związane ze świadczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych (art. 18 ust. 1 pkt 3 ustawy o pomocy społecznej) dla osób z zaburzeniami psychicznymi w ramach zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

W 2013 roku, jak i w roku 2014 do dnia kontroli ze specjalistycznych usług opiekuńczych skorzystało 7 osób z zaburzeniami psychicznymi. Specjalistyczne usługi opiekuńcze wykonuje na $\frac{3}{4}$ etatu starszy specjalista pracy socjalnej, który posiada wyższe wykształcenie w zakresie pedagogiki ogólnej i pedagogiki pomocy psychologicznej z socjoterapią. Dodatkowo osoba ta odbyła przeszkolenie przygotowujące pracowników opieki społecznej do pracy z osobami chorymi psychicznie, szkolenie z zakresu rehabilitacji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi i ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Usługi świadczone są w ilości 2,50 godz. u każdej osoby przez 8 dni roboczych w miesiącu.

Sprawdzono akta o następujących numerach decyzji:

OPS.8127.4.suo. 2013; OPS.8127.5.suo. 2013; OPS.8127.1.ZP. 2014; OPS.8127.6.ZP. 2014; OPS.8127.2.ZP. 2014; OPS.8127.4.ZP. 2014; OPS.8127.3.ZP. 2014; OPS.8127.5.ZP. 2014.

W aktach klientów znajduje się wywiad lub jego aktualizacja, odcinki rent i emerytur, zaświadczenia lekarskie i decyzje administracyjne. W podstawie prawnej wydanych decyzji administracyjnych odnotowano aktualny publikator ustawy o pomocy społecznej i rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych oraz upoważnienie Wójta Gminy dla Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej, natomiast brak publikatora kodeksu postępowania

administracyjnego. W niektórych aktach brak było art. 108 k.p.a. pomimo, iż usługi wykonywane były przed uprawomocnieniem się decyzji.

Osoby wymagające opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niezdolne do samodzielnego funkcjonowania w środowisku, którym nie można było zapewnić niezbędnej pomocy usługowej i opiekuńczej w miejscu zamieszkania, Ośrodek skierował do Zakładu Opiekuńczo – Pielęgnacyjnego w Tarnobrzegu lub Zakładu Opiekuńczo – Leczniczego w Koprzywnicy. W roku 2014 do dnia kontroli Ośrodek skierował 1 osobę do domu pomocy społecznej.

Do zasadności udzielanej pomocy nie wnosi się uwag.

Ad 4. Metody pracy socjalnej wykorzystywane w ośrodku pomocy społecznej.

Praca socjalna (art. 45 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej) jest świadczona na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Wymogi jej prowadzenia określa art. 6 pkt 12 cyt. wyżej ustawy, gdzie określono ją jako działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie przez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Praca socjalna realizowana jest w szczególności poprzez następujące działania: diagnozę środowiska (metoda indywidualnego przypadku, analiza, ocena sytuacji, planowanie działań), wizytację środowisk w miarę zachodzących potrzeb, informowanie o przysługujących świadczeniach, prowadzenie rozmów wspierających i motywujących do zmiany swojej sytuacji (pozytywne wzmacnianie i wydobywanie mocnych stron podopiecznego i członków rodziny), towarzyszenie klientom w podejmowaniu tych działań oraz ich monitorowanie. Praca socjalna ukierunkowana jest przede wszystkim na aktywne poszukiwanie zatrudnienia oraz na aktywizację klientów poprzez kierowanie do uczestnictwa w szkoleniach i kursach celem podniesienia swoich kwalifikacji, kompetencji i umiejętności, działania profilaktyczne poprzez wyrabianie u osób i rodzin zachowań prozdrowotnych oraz dbałości o higienę osobistą oraz ład i porządek otoczenia, wnioskowanie o przydzielenie asystenta rodziny. W 2013 r. pracownicy socjalni prowadzili pracę socjalną z 428 rodzinami.

Jednym z narzędzi pracy socjalnej z osobami ubiegającym się o pomoc jest kontrakt socjalny, który ma na celu zobowiązanie zainteresowanego do podjęcia wspólnie z pracownikiem socjalnym określonych działań zmierzających do poprawy trudnej sytuacji życiowej. Pracownicy socjalni w roku 2013 zawarli 14 kontraktów socjalnych, w tym 10

M/10
R/11

ramach PO KL. Kontrakty sporządzone zostały w sposób prawidłowy, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 roku w sprawie wzoru kontraktu socjalnego.

Ad 5. Sposób wdrażania ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Ośrodek Pomocy Społecznej w Samborcu realizuje zadania wynikające z ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest obecnie asystent rodziny, który obejmuje pomocą 8 rodzin. W roku 2013 wspierał 17 środowisk, z których 10 zakończyło współpracę z asystentem. OPS w Samborcu w 2014 r. złożył zapotrzebowanie na środki finansowe na zrefundowanie zatrudnienia asystenta w ramach „Resortowego programu wspierania rodzin i systemu pieczy zastępczej”.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli:

Pomoc w formie zasiłku stałego, okresowego, celowego i posiłku z programu wieloletniego „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, przyznano celowo i zasadnie. W aktach znajdują się m.in. aktualne zaświadczenia z PUP, zakładów pracy o wysokości dochodów, odcinki rent i emerytur lub informacje z tych instytucji o nie pobieraniu świadczeń, zaświadczenia o wielkości gospodarstwa rolnego, orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, zaświadczenia o wysokości pobieranych zasiłków rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Kierownik OPS w Samborcu ukończyła specjalizację organizacji pomocy społecznej. Pracownicy socjalni posiadają odpowiednie kwalifikacje wymagane na zajmowanych stanowiskach. Natomiast stan zatrudnienia pracowników socjalnych nie jest zgodny z art. 110 ust. 11 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r., poz.182 z późn. zm.), na jednego pracownika przypada 2 090 mieszkańców.

Warunki lokalowe kontrolowanego Ośrodka są dobre i klienci mają możliwości przedstawienia swoich problemów w warunkach chroniących jego prywatność.

Przy zasiłkach stałych zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej sporządzano aktualizacje wywiadów środowiskowych nie rzadziej niż co 6 miesięcy, mimo braku zmiany danych. W październiku 2012 roku wszystkie zasiłki stałe zostały przeliczone zgodnie z nowo obowiązującymi kryteriami dochodowymi, wynikającymi z rozporządzenia

Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 roku w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej. Decyzje zostały zmienione z urzędu i przed ich wydaniem zostały przeprowadzono aktualizacje wywiadów środowiskowych, zgodnie z art. 107 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej. Jedną z danych, która uległa zmianie było kryterium dochodowe.

W podstawie prawnej większości skontrolowanych decyzji przyznających poszczególne formy pomocy odnotowano brak art. 104 kodeksu postępowania administracyjnego lub jego publikatora oraz upoważnienia Kierownika Ośrodka do wydawania decyzji administracyjnych w zakresie pomocy społecznej. W decyzjach przyznających zasiłki stałe nieaktualny był publikator ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W kilku przypadkach skontrolowanych zasiłków okresowych stwierdzono, iż pomoc była przyznana i wypłacona nie od miesiąca złożenia wniosku, lecz od następnego, co jest niezgodne z art. 106 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej.

W kilku decyzjach zespół kontrolny odnotował brak przywołania art. 108 kodeksu postępowania administracyjnego, mówiącego o rygorze natychmiastowej wykonalności, podczas gdy termin wypłaty świadczenia, posiłku lub pomocy w formie usług opiekuńczych realizowane były przed dniem uprawomocnienia się decyzji. Natomiast w decyzjach, w których przywołano ten przepis nie powtórzono go w sentencji i uzasadnieniu.

Kontrolowana jednostka nie wykorzystuje w stopniu zadawalającym kontraktu socjalnego jako narzędzia pracy socjalnej.

Zespół kontrolny pozytywnie ocenia sytuację, gdy wszystkie dzieci objęte programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” otrzymują gorący posiłek.

W kontrolowanym Ośrodku zatrudniony jest asystent rodziny, który współpracuje z 8 rodzinami.

VI. Ustaleń kontroli dokonano w oparciu o:

- sprawdzoną dokumentację oraz informacje i wyjaśnienia udzielone przez Kierownika Ośrodka oraz pracowników socjalnych.

Treść protokołu i wnioski wynikające z kontroli omówiono z Kierownikiem placówki.

VII. Pouczenie o prawie i terminie zgłoszenia zastrzeżeń do ustaleń zawartych w protokole kontroli oraz o prawie do odmowy podpisania protokołu:

Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyny tej odmowy. Odmowa podpisania protokołu kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego, do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę zespół inspektorów (§ 16 rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej Dz. U. Nr 61 poz. 543).

Protokół sporządzono w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, jeden egzemplarz za poświadczaniem odbioru otrzymuje Kierownik jednostki podlegającej kontroli, drugi włącza się do akt kontroli.

Załączniki do protokołu:

1. Tabela dotycząca kadry zarządzającej, pracowników socjalnych oraz świadczących specjalistyczne usługi opiekuńcze.
2. Tabela sporządzona przez kierownika OPS pt. „Ustalenia dotyczące realizacji zadań przez OPS”.

Protokół podpisali:

Ze strony kontrolującej:

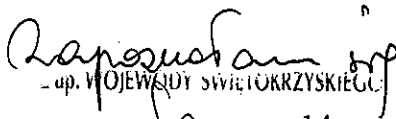
1. Magdalena Pracon
2. Barbara Nowak

Kielce, dnia 31 marca 2014 r.

Ze strony kontrolowanej:

KIEROWNIK
Ośrodka Pomocy Społecznej

mgr Krystyna Rębisz

ŚWIĘTOKRZYSKI
URZĄD WOJEWÓDZKI
w Kielcach
Wydział Polityki Społecznej

- up. WOJEWÓDY ŚWIĘTOKRZYSKIEGO
14
mgr Renata Segiecińska
Z-CIA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI SPOŁECZNEJ

OŚRODEK
POMOCY SPOŁECZNEJ
27-650 Samborzec
tel. 15 831 44 64
NIP 864-16-86-797
woj. świętokrzyskie